

Rodzinna piecza zastępcza

Jak skutecznie pozyskiwać kandydatów na rodzinę zastępczą? Jak przygotowywać rodziców zastępczych do opuszczenia po pewnym czasie ich domów przez dziecko? Jak należy naliczać opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej? Jak przygotować rodzinę zastępczą na kontakt ze strony rodziny biologicznej? Jak prawidłowo należy tworzyć standardy? Jak pomagać rodzinom, których dziecko doświadcza problemów identyfikacji swojej płci?

Wideoszkolenie PCC Poland przeznaczone dla pracowników PCPR, którzy zajmują się rodzinną pieczą zastępczą.

Dowiedzą się Państwo jak skutecznie pozyskiwać kandydatów na rodzinę zastępczą

Pracownicy PCPR otrzymają pełne informacje o ustawie Kamilka – standardy ochrony małoletnich, a także o rozpoznawaniu pierwszych symptomów przemocy u dzieci. Omówimy także procedurę umieszczania dziecka w pieczy zastępczej i współpracę PCPR z poszczególnymi organami. Poruszymy także temat skutecznej współpracy z rodzinami zastępczymi i biologicznymi oraz rozwiązywania problemów na tle seksualnym, psychicznym i uzależnień u dzieci.

W programie m.in.:

- Jak można zachęcić potencjalnego kandydata do podjęcia się opieki, gdy zachęta finansowa nie jest dla niego wystarczająca?
- Jak powinno przebiegać umieszczanie dziecka w pieczy zastępczej na podstawie wykonania postanowienia sądowego? Omówienie całej procedury.
- Jak postępować w przypadku niechęci rodziców zastępczych do oddawania dziecka z powrotem do rodziców biologicznych?
- Jak przygotować rodzinę zastępczą na kontakt ze strony rodziny biologicznej?
- Jak stworzyć standardy, które faktycznie będą działały, a nie leżały jako kolejny nieużywany dokument?
- Jak postępować w przypadku rozpoznania przemocy seksualnej?
- Jak reagować na komunikaty dotyczące chęci zmiany płci przez nastolatka?

Szczegółowy program szkolenia:

Potencjalni kandydaci na rodzinę zastępczą – jak skutecznie pozyskiwać, zachęcać potencjalnych kandydatów

- Jak skutecznie pozyskiwać kandydatów na rodzinę zastępczą?
- Gdzie najlepiej umieszczać informację o poszukiwaniu rodziców zastępczych?
- Na co zwracać uwagę u potencjalnych kandydatów na rodziców zastępczych?
- Jak należy diagnozować potencjalnych kandydatów?
- Jak można zachęcić potencjalnego kandydata do podjęcia się opieki, gdy zachęta finansowa nie jest

dla niego wystarczająca?

- [PRZYKŁAD] mają trudność w przypadku kandydatów na rodziców zastępczych, ponieważ według nowej ustawy, jeżeli tacy kandydaci, pracowali za granicą w przeciągu 20 lat, muszą z danego kraju wykazać zaświadczenie o niekaralności. Ten proces bardzo długo trwa i sprawa się przeciąga – czy jest możliwość tego przyspieszenia? Jak takie pozyskane zaświadczenie weryfikować?

Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej- omówienie procedury umieszczania dziecka w pieczy zastępczej

- Jak powinno przebiegać umieszczanie dziecka w pieczy zastępczej na podstawie wykonania postanowienia sądowego? Omówienie całej procedury.
- Kto powinien odbierać dzieci z domu rodzinnego? Kurator czy pracownik PCPR?
- Jak pracownik powinien się zachować, poskromić emocję w momencie zabezpieczenia dzieci podczas interwencji?
- Jak powinien przebiegać transport dziecka z rodziny biologicznej do zastępczej?
- [PRZYKŁAD] pani miała sytuację, że policja interweniowała, ponieważ rodzice dwójki dzieci byli pijani. Pracownicy pieczy przyjechali na miejsce i zaczęli szukać możliwości tymczasowej opieki nad dziećmi. Dziadkowie, którzy mieszkali dom dalej nie chcieli podjąć się opieki. – jak w takiej sytuacji pracownik mógłby namówić dziadków do podjęcia opieki?

Współpraca z rodzinami zastępczymi - jak powinna przebiegać prawidłowa współpraca z rodzinami zastępczymi

- Jakie formy pomocy przysługują rodzinom zastępczym?
- Jak zachęcić rodziców zastępczych do brania udziału w szkoleniach/warsztatach przeznaczonych specjalnie dla nich?
- Jak zachęcić do brania udziału w grupie wsparcia? Co można wprowadzić tak innowacyjnego, by zachęcić/zaciekawić rodziców?
- [PRZYKŁAD] rodzina zastępcza spokrewniona nie chce brać udziału w szkoleniach, ponieważ ustawa tego od nich nie wymaga – jak można zachęcić taką rodzinę, która posiłkuje się ustawą?
- W jaki sposób adoptować/wprowadzić dzieci do rodziny zastępczej?
- [PRZYKŁAD] czasem dzieci trafiają do babci i ciężko przekonać babcię, że to, co dziecko robi, jest dla niego złe. Babcie wychodzą z założenia „, że wiedzą lepiej, bo wychowały już dużo dzieci” - jak rozmawiać z taką babcią? Jak przetłumaczyć jej, że np. telefon wpływa źle na dziecko?
- Jak przygotowywać rodziców zastępczych do opuszczenia po pewnym czasie ich domów przez dziecko?
- Jak wspierać rodziców w momencie rozłąki z dzieckiem?
- Jak postępować w przypadku niechęci rodziców zastępczych do oddawania dziecka z powrotem do rodziców biologicznych?
- [PRZYKŁAD] dziadkowie w podeszłym wieku, którzy pełnią rolę rodziny zastępczej często mają niskie kompetencje wychowawcze i nie zawsze sobie radzą z aktualnymi problemami dzieci-jak postępować? Jak współpracować z osobami w podeszłym wieku? Jak sprawić by taka współpraca była efektywna?
- [PRZYKŁAD] rodzice zastępczy mają pod opieką dziewczynkę, która wchodzi w okres dojrzewania. Dziewczynka zaczyna ubierać się bardziej wyzywająco, co zaczyna niepokoić rodziców-jak pomóc takim rodzicom? Co można im doradzić? Jak przygotować ich na okres dojrzewania?
- [PRZYKŁAD] rodzice zastępczy mają wygórowane oczekiwania co do dzieci, słyszy się teksty” taka leniwa ta dziewczyna”. Maja pod opiekę dziewczynkę co ma 15 lat i mają za duże oczekiwania a

dziewczynka ma niepełnosprawność intelektualną. Rodzice frustrują się, że nie potrafi zrobić nawet kanapki-jak wspierać rodziny zastępcze, którzy mają pod opiekę dzieci niepełnosprawne, a nie mają w tym doświadczenia?

- Gdzie należy umieścić dzieci w momencie, kiedy rodzina zastępcza według prawa z ustawy chce podjąć się 30 dni przerwy w sprawowaniu opieki ?
- W jaki sposób można zachęcać rodziny zastępcze niezawodowe do przekwalifikowania się i mogły opiekować się większą ilością dzieci?
- Jak reagować i wspierać rodziny zastępcze w momencie pojawienia się nagłej trudności związanej z wychowaniem dziecka?

Współpraca z rodzinami biologicznymi - jak prawidłowo współpracować z rodzicami biologicznymi dziecka?

- Jak powinien przebiegać kontakt z rodzicami biologicznymi przez pracowników?
- Jak formalnie powinno wyglądać odbieranie dzieci od rodziców i przekazywanie do pieczy?
- Jak należy naliczać opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej?
- Jak podchodzić do agresywnych rodziców?
- Jak motywować rodziców biologicznych w pracy nad sobą, by uzyskać możliwości powrotu dziecka do domu?
- Jaka jest procedura powrotu dziecka z rodziny zastępczej do biologicznej?

Relacja rodzin biologicznych z rodzinami zastępczymi - jak poprawić komunikację między rodzinami?

- Jak wspierać rodziców zastępczych w momencie kontaktów z rodziną biologiczną?
- Jak przygotować rodzinę zastępczą na kontakt ze strony rodziny biologicznej?
- Jak poprawić komunikację między rodzinami biologicznymi a zastępczymi?
- Jak rozwiązywać konflikty pomiędzy rodzinami?
- [PRZYKŁAD] dziadkowie próbują na siłę odzyskać dziecko, mimo że badania psychologiczne wykazują na to, że nie powinni się zajmować dzieckiem. Bardzo często próbują zgłosić się do rodziny zastępczej- jak sobie radzić z takim przypadkiem? Jak mediatorować dwie strony?
- [PRZYKŁAD] państwo mają trudność z rodzicem biologicznym, który specjalnie wpływ negatywnie na dziecko, by utrudnić pracę rodzica zastępczego, którym jest babcia, z którą ma konflikt -jak reagować? Czy można ograniczyć jakoś kontakt z rodzicem biologicznym dla dobra dziecka?

Współpraca PCPR z poszczególnymi organami - jak powinna prawidłowo przebiegać współpraca z organami?

- Jak powinna prawidłowo przebiegać współpraca z asystentem rodziny?
- Co w przypadku, gdy poszczególne organy nie wywiązują się z terminów?
- [PRZYKŁAD] występuje bardzo słaba komunikacja z sądami. Mają przypadki, że dostają od sądów nieprzebadane gotowe rodziny zastępcze, które okazują się nieodpowiednie- Co zrobić w takiej sytuacji?
- [PRZYKŁAD] przedłuża się procedura sądu dotycząca dalszych kroków postępowania z dzieckiem. Decyzja powinna zostać już dawno podjęta (minął rok) - co zrobić w takim przypadku, gdy rozprawa się przeciąga?
- [PRZYKŁAD] w ciągu godziny pracownicy są zmuszeni wykonać postanowienie sądu. Potrzebują do tego dokumentacji związana z dzieckiem, dostają często imię i nazwisko z brakiem adresu - jak postępować w takiej sytuacji?

- [PRZYKŁAD] piątka dzieci została przywieziona do PCPR przez ośrodek pomocy. Mimo sprawnych poszukiwań przez 1,5 miesiąca nie mogli znaleźć im miejsca – co robić w takich sytuacjach? Z kim się kontaktować?

Ustawa Kamilka - standardy ochrony małoletnich. Jakie zmiany czekają PCPR? Jak prawidłowo należy tworzyć standardy?

- Jakie zmiany czekają PCPR w związku z nową ustawą?
- Jak prawidłowo szkolić pracowników pod kątem obowiązku wynikającego z tej ustawy?
- Jak prawidłowo wprowadzać/ wdrażać standardy?
- Co po kolei powinny zawierać standardy?
- Jakie dokumenty są potrzebne podczas tworzenia standardów ?
- Jak stworzyć standardy, które faktycznie będą działały, a nie leżały jako kolejny nieużywany dokument?
- Jak stworzyć standardy tak, by faktycznie były możliwe do zrealizowania?

Doznawanie przemoc u dzieci - jak rozpoznawać pierwsze symptomy przemocy? Jak pomóc dziecku, u którego rozpoznano stosowanie przemocy?

- Jak rozpoznawać symptomy przemocy?
- Jak postępować w momencie rozpoznania stosowanej przemocy?
- Jak powinna wyglądać praca z dzieckiem, u którego rozpoznano przemoc?
- Jak rozpoznawać, że dziecko doświadczyło przemocy seksualnej?
- Jak postępować w przypadku rozpoznania przemocy seksualnej?
- Kogo poinformować o rozpoznanej przemocy seksualnej?
- Jak pracować z dzieckiem, które doświadczyło przemocy seksualnej?
- Gdzie szukać pomocy w momencie rozpoznania przemocy seksualnej?

Problemy z seksualność u dzieci - Jak pomagać rodzinom, u których dziecko doświadcza problemów identyfikacji swojej płci?

- Jak reagować na komunikaty dotyczące chęci zmiany płci przez nastolatka?
- Do jakiego specjalisty można skierować dziecko w związku z trudnością identyfikacji swojej płci?
- Jak pomagać rodzinie zastępczej w momencie, gdy dziecko chciałoby zmienić swoją płć?
- Jak prawidłowo wspierać dziecko, które nie czuje się dobrze w swoim ciele?
- Gdzie należy pokierować rodziców zastępczych dziecka, który przejawia bardzo duży popęd seksualny?
- Jak koordynatorzy mają sobie radzić w pierwszym kontakcie z wysokim popędem seksualnym u dziecka?

Strefa psychiczna dziecka, próby samobójcze, samookaleczenia-Jak wspierać, pomagać dzieciom z różnymi problemami związanymi z ich sferą psychiczną?

- Jak radzić sobie z groźbami dzieci dotyczące ich śmierci?
- Jak reagować na takie groźby?
- Jak wspierać rodziny zastępcze, które doznają groźb ze strony dziecka?
- Jak postępować w przypadku zauważenia śladów po samookaleczeniu przez dziecko?
- jak radzić sobie z emocjami z nastolatkami po przejściach?
- Jak radzić sobie z uciezkami dzieci?
- Jak radzić sobie z buntem nastolatków?

- Jak pomagać dzieciom, które nie radzą sobie z odrzucaniem przez rodziców?
- Jak współpracować z dziećmi po traumie?
- Jak można wzmacniać kompetencje pracowników, by umieli dotrzeć do dzieci po traumie? By dziecko jak najszybciej umiało się przed nimi otworzyć bez konieczności współpracy z psychologiem?
- Jak współpracować z nastolatkami lękowymi?

Uzależnienia młodzieży z rodzinnej pieczy zastępczej - jak pracować z dziećmi uzależnionymi?

- Jak rozmawiać z młodzieżą uzależnioną od telefonów?
- Co można doradzić rodzicom zastępczym, których dzieci nadużywają telefonów?
- Jak rozmawiać z młodzieżą zażywającą środki psychoaktywne?
- Jakie nowe zagrożenia kulturowe mogą się pojawić? Na co należy teraz zwracać uwagę w pracy z osobą młodą?

Plany pomocy dla wychowanków pieczy zastępczej- metodyka tworzenia planu pomocy dla dziecka

- Jak prawidłowo napisać indywidualny plan?
- Jak należy modyfikować plan?

Prowadzący:

Joanna Bałasz - absolwentka psychologii na Uniwersytecie Wrocławskim, ukończyła studia podyplomowe w zakresie psychologicznego wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży z trudnościami oraz HR dla profesjonalistów. Specjalista organizacji pomocy społecznej. Swoje doświadczenie zawodowe zdobywała podczas ponad 30 - letniej pracy zawodowej w jednostkach pomocy społecznej oraz instytucjach pieczy zastępczej, w tym min. w ośrodku adopcyjnym, ośrodku interwencji kryzysowej oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Od 1993 roku jako psycholog zaangażowana w diagnozę i terapię dzieci i młodzieży z trudnościami oraz pracą z rodziną w kryzysie. Część życia zawodowego poświęciła pracy z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi. Była dyrektorem ośrodka adopcyjnego oraz placówki opiekuńczo-wychowawczej. Obecnie jest dyrektorem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Legnicy. Autorka i koordynatorka licznych programów profilaktycznych oraz edukacyjnych, w tym m.in. programu szkoleniowego dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej pt. „Szkoła dla rodziców zastępczych”. Na co dzień współpracuje z rodzinami zastępczymi, zajmuje się także szkoleniem i kwalifikowaniem osób chętnych do prowadzenia rodzinnej pieczy zastępczej.

Anna Selmaj - Duczkowska - zatrudniona w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Legnicy na stanowisku Starszy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej. Posiada doświadczenie w pracy z rodzinami zastępczymi oraz dziećmi w trudnych sytuacjach życiowych. Zapewnia wsparcie rodzinom zastępczym w codziennych wyzwaniach, a także współpracuje z instytucjami odpowiedzialnymi za dobro dziecka, takimi jak sądy, ośrodki pomocy społecznej i organizacje pozarządowe. Posiada szeroką wiedzę w zakresie ochrony praw dziecka, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i rodzinnych form opieki. Specjalizuje się w budowaniu relacji między dziećmi a rodzinami zastępczymi oraz długofalowym wspieraniu rodzin w procesie opieki zastępczej, adopcji lub powrotu dzieci do rodzin biologicznych. Podczas prowadzonego szkolenia skupi się na praktycznych aspektach pracy koordynatora, omówi wyzwania związane z pieczą zastępczą i podzieli się przykładami z własnej praktyki zawodowej, co pozwoli uczestnikom lepiej zrozumieć złożoność tematu i podnieść kompetencje niezbędne do pracy w tej

dziejzinie.

Prawa autorskie do niniejszego programu przysługują Private Corporate Consulting Sp. z o.o. Udostępnianie, kopiowanie i przerabianie niniejszego programu bez pisemnej zgody Private Corporate Consulting Sp. z o.o., zagrożone jest odpowiedzialnością karną oraz cywilną